

BESLUT

2023-03-27 Dnr: 22/03719

Saken

Aktuellt, SVT2, 2022-11-22, inslag om flyktingströmmar från Ukraina; fråga om opartiskhet och saklighet

Beslut

Inslaget frias. Det stred inte mot kraven på opartiskhet och saklighet.

---

inslaget

Inslaget inleddes med att en karta med texten ”Flyktingar från Ukraina” följt av ”Sedan krigets start (Källa: UNHCR)” visades. Samtidigt sa programledaren bland annat följande.

Kriget i Ukraina har orsakat den största flyktingvågen i Europa sedan andra världskriget. Runt åtta miljoner ukrainare har lämnat det krigshärjade landet enligt de senaste siffrorna från UNHCR. Av dem så har knappt 50 000 sökt asyl i Sverige sedan kriget bröt ut den 24 februari.

Därefter visades ett reportage om en ukrainsk flyktingfamilj i Sverige. Sedan gick man åter till studion där samma karta som tidigare visades, denna gång med grafik i form av pilar till länder samt en tabell med följande information: Polen 1 497 849, Tyskland 1 019 789, Tjeckien 460 415, Italien 173 231, Spanien 153 054. Samtidigt sa programledaren följande.

Ja, runt åtta miljoner människor har alltså lämnat Ukraina sedan Rysslands attack den 24 februari, och här så ser vi de fem största mottagarländerna. [...] Flest har flytt till Polen, som ju har nära band till Ukraina, där befinner sig 1,5 miljoner människor. En dryg miljon har tagit sig till Tyskland, och till Tjeckien nästan en halv miljon. Också Italien och Spanien har tagit emot många flyktingar från Ukraina.

Anmälan

Anmälaren anför att det var missvisande att det inte framgick att 2,9 miljoner människor har flytt från Ukraina till Ryssland trots att denna uppgift går att hitta hos UNHCR.

Programföretagets yttrande

Sveriges Television AB (SVT) anser att inslaget överensstämmer med kraven på opartiskhet och saklighet och anför sammanfattningsvis följande.

Siffrorna som redovisades i inslaget kommer från UNHCR. När inslaget sändes var den totala siffran över hur många som lämnat Ukraina cirka 7,8 miljoner. Av dessa hade 2,9 miljoner människor mycket riktigt tagit sig till Ryssland. Det är dock långt ifrån självklart att alla dessa var flyktingar.

FN har vid flera tillfällen bedömt att människor deporterats från Ukraina till Ryssland, och i en resolution som Europaparlamentet antog i höstas kan man läsa följande.

Det ukrainska parlamentets kommissarie för mänskliga rättigheter (ombudsmannen) uppskattar att över en miljon ukrainare sedan den 24 februari 2022 har tvångsdeporterats till Ryssland, ofta ända till de allra östligaste delarna. Olika källor tyder på att dessa siffror är underskattade, och att de högsta uppskattningarna ligger på 2,5 miljoner, men att detta antal ständigt ökar. [...] Tvångsförflyttning är en krigsförbrytelse och ett potentiellt brott mot mänskligheten.

Även organisationen Human Rights Watch släppte en rapport om olagliga deporteringar i september år 2022, som utöver vittnesmål också belyste svårigheten med att lita på siffrorna från Ryssland. Ryssland och Belarus ingår inte heller i Regional refugee response plan, som är mottagarländernas samarbete med FN och hjälporganisationer för att organisera flyktingstödet. Detta framgår bland annat av UNHCR:s redovisning.

SVT har vid flera tillfällen, både före och efter det aktuella inslaget, rapporterat om flyktingar från Ukraina till Ryssland och har inte för avsikt att dölja att detta förekommer. I det aktuella inslaget valde SVT att inte redovisa flyktingströmmen från Ukraina till Ryssland eftersom det, enligt ovan redovisad bakgrund, är mycket svårt att säkerställa hur stor den är. Inslagets syfte var inte heller att redogöra för vart alla de åtta miljoner människor som hade lämnat Ukraina hade tagit sig, utan vilka de största mottagarländerna av flyktingar var.

Aktuell bestämmelse

SVT ska utöva sändningsrätten opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (13 § i sändningstillståndet).

Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

Granskningsnämndens bedömning

Granskningsnämnden konstaterar att inslaget var en del i bevakningen av kriget i Ukraina och handlade om att kriget orsakat den största flyktingvågen i Europa sedan andra världskriget. SVT har i sitt yttrande bland annat anfört att det är svårt att säkerställa hur många av de som har kommit till Ryssland under kriget som faktiskt är flyktingar samt att det har pågått olagliga deportationer från Ukraina till Ryssland. Mot bakgrund av detta anser nämnden att det faktum att antalet som har kommit från Ukraina till Ryssland inte redovisades i inslaget inte medför att det stred mot kraven på opartiskhet och saklighet.

Detta beslut har fattats av Ulrik von Essen, Clas Barkman, Bo-Erik Gyberg, Erik Fichtelius, Sofia Olsson Olsén och Linnéa Jonjons efter föredragning av Maria Vallin.

För granskningsnämnden

Ulrik von Essen

UNDERSKRIFTSSIDA

Detta dokument har undertecknats med elektroniska underskrifter:

NAMN:	ULRIK VON ESSEN
DATUM & TID:	2023-03-27 08:23:33 +02:00
IDENTIFIKATIONSTYP:	Svensk e-legitimation
IDENTIFIKATIONS-ID:	_098a8fcd8829bd9f2285fbf3fb7759181d

Certifierad av Comfact Signature
Accepterad av alla undertecknare
2023-03-27 08:23:39 +02:00
Ref: 70063SE
www.comfact.se

[Validera dokumentet](#) | [Användarvillkor](#)